

Selectie in vaste planten

Tekst: Henk van den Berg
teelt- en bedrijfsadvies
(0252) 340301 / 06-51312207
Foto: René Faas

Selectie is in de vaste planten voor een groot deel weggelegd voor de veredelaars. Toch kan een wat minder intensieve selectie van het huidige sortiment erg veel voordelen hebben voor de teelt. Niet alleen kunnen door selectie mooiere en sterkere planten worden geteeld, deze sterkere planten zorgen ook nog eens voor minder problemen bij de onkruidbestrijding. Goede selectie vraagt echter van de teler wel meer aandacht en discipline. Dat selectie op vrij korte termijn veel resultaat op kan leveren is eigenlijk wel duidelijk. Belangrijk is dan wel dat selectie niet een eenmalige actie is, maar een doorlopend proces.

WAT SELECTEREN

Bij selectie kunt u twee kanten uit, u kunt zo selecteren dat de partij niet slechter wordt en er kan dusdanig worden geselecteerd dat de partijkwaliteiten verbeteren. De eerste, de zogenaamde negatieve selectie is eigenlijk een minimale teelthandeling die bij iedereen plaats zou moeten vinden. Bij deze selectie worden alle negatief afwijkende planten uit de partij verwijderd zodat deze niet kunnen worden gebruikt voor de vermeerdering. Bij positieve selectie worden minimaal de beste stukken van het perceel gemerkt om te worden gebruikt voor de vermeerdering. Binnen deze stukken wordt

de negatieve selectie extreem uitgevoerd, zodat hier geen enkele slechte of iets afwijkende plant meer aanwezig is. Als u een partij echt wilt verbeteren zoekt u uit de hele partij alleen de topplanten om voor de vermeerdering te gebruiken. Als dit niet voldoende planten oplevert, moet er van deze planten een apart topperpartij worden aangehouden, die steeds alleen voor de vermeerdering wordt gebruikt nadat alle afwijkingen eruit gehaald zijn. Nadeel is dat er steeds twee partijen van dezelfde cultivar geteeld moeten worden. Als de partij groot genoeg is voor productie, moet weer opnieuw met een extreme positieve selectie worden gestart om een nieuw topperpartij te creëren. Als u nog sneller wilt selecteren kunt u bijvoorbeeld alleen de beste plant uit de partij laten weefselkweken. Wel moet dan duidelijk zijn dat het in de buis vermeerderen van dat specifieke gewas geen vergrote kans op mutatie betekent. Houdt er ook rekening mee dat vermeerderen via weefselweek niet vanzelfsprekend betekent dat de planten virusvrij zijn. Dit is alleen zo als de planten eerst via meristeemcultuur virusvrij gemaakt zijn.

VOOR OF NADEEL?

Er is dus steeds een productiepartij en een vermeerderingspartij op de tuin aanwezig. Belangrijk gegeven is dat er uit de productiepartij dus niet meer wordt vermeerderd. Dit houdt in dat er dus bij het klaarmaken van de planten geen plantgoed meer overblijft. Dit lijkt ongunstig, maar heeft toch meer voordan nadelen. Het eerste voordeel is dat er bij het klaarmaken geen rekening meer met het

maken van plantgoed gehouden hoeft te worden. Dit komt zowel de kwaliteit van de af te leveren plant als de arbeidssnelheid ten goede. Het grote voordeel bij de arbeid is dat dit duidelijker wordt. Vooral dit laatste is erg belangrijk als veel werk door minder ervaren uitzendkrachten wordt uitgevoerd. Tweede en zeker zo belangrijk voordeel is dat de planten uit de vermeerderingspartij pas laat gerooid hoeven te worden, op het optimale tijdstip worden gedeeld en direct alle aandacht krijgen die plantgoed verdient. Ook hier weer zal de kwaliteit van het plantgoed beter en in de meeste gevallen ook uniformer worden. Misschien wel het grootste voordeel van het apart behandelen van het plantmateriaal is dat de planten op deze manier van het begin tot het einde goed bewaard blijven. Als duidelijk is hoe groot de problemen gedurende de teelt zijn als er in de bewaring iets verkeerd is gegaan, zal duidelijk zijn dat hier voordeel te halen is.

REGISTRATIE

Deze aandacht voor de selectie maakt de organisatie van de tuin niet eenvoudiger. Alles wat gebeurt moet goed worden geregistreerd. Wanneer is er met de partij begonnen, wat is de herkomst? Staat de selectiepartij op schone grond. Al deze zaken kunnen alleen maar goed gaan als dit goed wordt geregistreerd. Het enige lastige van registreren is het opzetten van een goed systeem wat vooral makkelijk is. Besteed hier één keer goed aandacht aan en de rest gaat vrijwel vanzelf. Een goede registratie geeft door de informatie die het kan verschaffen uiteindelijk erg veel rust op het bedrijf.

